

Gedachten over de eenheid van de Gemeente

Toen de apostel Paulus in 2 Korinthe 11:28 schreef dat hij bezorgd was over al de gemeenten, was dat niet alleen gebaseerd op persoonlijke, broederlijke relaties met hen. Sommige vergaderingen had hij zelfs nog nooit gezien (Kol. 2:1). Toch was hij door de Heilige Geest net zo goed met hen verbonden als met de vergaderingen die hij had bezocht. De Heer Jezus had hem immers de waarheid geopenbaard dat er één Geest en één Lichaam is (Efeze 4:4). In de gemeenten (vergaderingen) in de verschillende plaatsen komt de éne Gemeente van God hier op aarde zichtbaar tot uitdrukking. En alleen wedergeboren Christenen horen daarbij.

Zo was het in het begin. En hoe is het vandaag de dag? Er zijn honderden kerkelijke vormen en soorten van gemeenten met alle mogelijke bijzondere kenmerken waardoor ze zich van elkaar willen onderscheiden.

Omdat wij de wens hebben in deze verwarring niets te doen dan alleen wat Gods Woord zegt over de eenheid en de praktijk van de Gemeente, hebben we ons afgescheiden van al deze georganiseerde en ongeorganiseerde groeperingen. Dat hebben we niet gedaan omdat we menen beter te zijn dan zij. Nee, maar omdat we anders de eenheid van de Gemeente niet in praktijk kunnen brengen. De afzondering van elke vorm van kwaad is een basisprincipe van Gods Woord. En het is ook een voorwaarde voor elke dienst aan God – óók voor het bewaren van de Bijbelse eenheid van Gods Gemeente (Ps. 93:5, Ez. 44:23, 2 Kor. 7:1, 1 Thess. 5:22, Openb. 18:4).

Alle vergaderingen (gemeenten) die samenkomen volgens de principes van de éne nieuwtestamentische Gemeente erkennen elkaar daarom wederzijds als plaatselijke uitdrukking van de Gemeente van God. Dat houdt onder andere in, dat we aanbevelingsbrieven van bezoekers uit die vergaderingen aanvaarden en houdt ook de erkenning van tucht in (bijv. van uitsluiting) in andere plaatsen. Daardoor wordt de eenheid van de Gemeente een praktische realiteit.

Dat betekent: wanneer iemand om de één of andere reden in één bepaalde vergadering het brood niet kan breken of niet wil breken, kan hij in een andere vergadering pas deelnemen wanneer die reden eerst conform de gedachten van de Heer, het Hoofd van Zijn Gemeente, is opgelost in de plaats waar hij vandaan komt (of in elk geval met instemming van de vergadering daar). Wanneer dit niet wordt gerespecteerd, gaat de praktische eenheid van de Gemeente verloren.

Er is in de loop van de geschiedenis keer op keer geprobeerd in veel vergaderingen de leer en de praktijk van de 'onafhankelijkheid' in te voeren, die zo kenmerkend zijn voor de z.g. 'open broeders'. Dit probleem heeft de vergaderingen in diverse landen beziggehouden, en heeft er helaas toe geleid dat broeders en zusters zowel als hele vergaderingen vandaag de dag niet meer de bekende Schriftuurlijke weg van samenkomengaan, omdat ze deze Bijbelse eenheid niet meer erkennen en praktiseren. Daarover kunnen we alleen maar bedroefd zijn.

Meestal gaat het daarbij in de kern om twee punten:

1. 'Afscheidingsbrieven'

Er zijn gelovigen en plaatselijke vergaderingen die zeggen dat ze afscheidingen die in het verleden hebben plaatsgevonden, niet (meer) kunnen erkennen. Ze duiden ze aan als verkeerd en deels zelfs als zondig. Er zijn volgens hen geen overtuigende Bijbelse argumenten voor, en de vergaderingen die

dergelijke mededelingen ('afscheidingsbrieven'¹) hebben verzonden, hebben hiervoor volgens hen helemaal geen Schriftuurlijk gezag.

Een nuchtere geestelijke beoordeling van deze 'afscheidingsbrieven' door meerdere broeders ter plaatse schijnt in veel gevallen niet eens plaats te vinden. Hoewel het soms gaat om gevallen die honderden kilometers weg liggen, bekijkt soms één enkele broeder de kwestie en neemt voor zichzelf een beslissing, vaak compleet langs vele tussenliggende vergaderingen die de zaak beter kennen. Bovendien zijn dergelijke persoonlijke beslissingen gebaseerd op eenzijdige informatie, omdat men nalaat met alle betrokkenen te spreken. Gods Woord zegt echter dat elke zaak moet worden bevestigd door de mond van twee of drie getuigen (Deut. 19:15, Matth. 18:16 e.a.). In de praktijk van het gemeentelven negeert men vervolgens deze besluiten en breekt zonder problemen verder het brood met broeders en zusters die niet meer volgens dezelfde beginselen samenkomen.

Commentaar:

Zulke brieven zijn in de regel pas verzonden nadat men zich uitvoerig met het probleem had beziggehouden. Dat probleem was steeds dat in de betreffende vergaderingen de eenheid van de Gemeente niet meer werd verwerklijkt. Telkens opnieuw ging het om dezelfde vraag, nl. dat deze vergaderingen bewust bezoekers lieten deelnemen aan de broodbreking die in hun eigen woonplaats niet meer in gemeenschap waren aan de Tafel van de Heer.

Wanneer ondanks alle moeite en inzet een dergelijke vergadering deze praktijk nog steeds als juist en Bijbels beschouwt en praktiseert, heeft die vergadering daardoor de eenheid met de andere vergaderingen opgegeven. In die zin is die vergadering dan *onafhankelijk* geworden.

Zo'n houding staat in krasse tegenspraak met de waarheid van de eenheid van het Lichaam van Christus – een waarheid waarvan het hele Nieuwe Testament doortrokken is. Het gaat daarbij niet alleen om de eenheid van het Lichaam volgens het eeuwige raadsbesluit van God, maar ook om de eenheid in de praktijk van het samenleven van vergaderingen.

Laten we ons het begin van 1 Korinthe herinneren: 'Paulus ... aan **de gemeente van God die te Korinthe is**, aan de geheiligden in Christus Jezus, geroepen heiligen, **met allen, in elke plaats, die de Naam van onze Heer Jezus Christus aanroepen**, zowel hun als onze Heer' (1 Kor. 1:1-2; vergelijk ook hoofdstuk 1:10, 4:17, 7:17, 11:16, 14:33, 16:1). Alle vergaderingen ontvangen hetzelfde onderwijs, en dat éne onderwijs moet leiden tot één zelfde praktijk: de praktijk van Bijbelse eenheid.

De zogeheten 'afscheidingsbrieven' kunnen en willen geen enkele pretentie hebben van een 'ambtelijk gezag'. Nee, zulke brieven zijn een appèl van groot moreel belang voor alle vergaderingen en broeders en zusters om 'de eenheid van de Geest te bewaren in de band van de vrede' (Ef. 4:3). Wanneer individuele gelovigen of hele vergaderingen deze brieven niet erkennen, brengen ze daarmee tot uitdrukking dat ze al afstand hebben genomen van de eenheid van de gemeenten die we graag willen praktiseren.

2. Gemeenschap met broeders en zusters die zich van ons hebben afgescheiden

¹ Hiermee worden brieven bedoeld die duidelijk maken dat een groep gelovigen niet meer samenkomt op de grondslag die we in de Schrift hebben leren kennen.

De weigering zulke mededelingen over onafhankelijk geworden vergaderingen te erkennen, voert automatisch tot een volgende verkeerde stap, nl. tot de toelating van afgescheiden broeders en zusters in 'onze' eigen vergadering, en anderzijds tot de deelname aan de broodbreking in hún vergadering. In sommige gevallen laat men het aan de gelovigen persoonlijk over om te beslissen in welke groep gelovigen hij of zij het brood breekt, en in welke niet.

Commentaar:

Door deze manier van doen laat men overduidelijk zien dat men niet meer staat op de basis van de eenheid van het Lichaam en dat men niet meer staat voor de bewaring van de eenheid van de Geest.

In een normaal geval brengt een bezoeker een aanbevelingsbrief mee vanuit een vergadering waarmee we geregelde gemeenschap in de broodbreking beoefenen. En bij onbekende en onwetende bezoekers kan vooraf door een gesprek de toelating door de vergadering worden overwogen; maar een voorwaarde daarvoor is wél dat zo'n bezoeker overeenstemt met de Bijbelse criteria en dat hij in oprechtheid komt (2 Tim. 2:22).

Dat is dus totaal anders wanneer gelovigen ons bezoeken die in het verleden in praktische gemeenschap waren in een vergadering waarmee wij nog steeds gemeenschap beoefenen aan de Tafel van de Heer, maar die nu niet meer in gemeenschap zijn of willen zijn. Het is geen uitdrukking van ware, Goddelijke liefde wanneer men het oordeel van vele broeders en vergaderingen (uitgedrukt in z.g. 'afscheidingsbrieven') eenvoudigweg negeert en zulke gelovigen tóch laat deelnemen.

Helaas zijn er broeders en zusters die geen bezwaren hebben wanneer iemand uit hun midden tijdens een reis niet de dichtstbijzijnde vergadering bezoekt waarmee we geregeld het brood breken en de gemeenschap aan de Tafel van de Heer uitdrukken, maar integendeel een samenkomst van gelovigen bezoekt die niet meer met ons in gemeenschap zijn of willen zijn, en soms zelfs het brood met hen breekt.

Daarin komt een partijdige houding tot uiting tegen de éne groep en voor de andere. De 'liefde' tot die gelovigen is dan groter dan de liefde tot de vergaderingen waarmee zij praktisch in gemeenschap zijn. Is dat ware broederliefde? Om hun manier van doen te rechtvaardigen, spreken zulke (onafhankelijke) gelovigen soms over de vergaderingen als een 'systeem' dat ze niet kunnen erkennen.

De Heer geve ons allen het inzicht en de blijvende wens vér te blijven van zulke verkeerde wegen waardoor de praktische eenheid van de Gemeente wordt vernietigd. We kunnen en mogen ons er nooit één mee maken. Gods Woord roept ons telkens weer op tot twee dingen: 'Jaagt naar **vrede met allen** en naar **heiligheid**' (Hebr. 12:14).

Christus is gestorven om de verstrooide kinderen van God tot één te vergaderen (Joh. 11:52). Er staat niets minder op het spel dan de praktische verwerkelijking van deze eenheid waarvoor Hij wilde sterven. Dat moeten we nooit vergeten!

Arend Remmers.